

Forsterkning meg her og forsterkning meg der...

I forrige BBC var jeg inne på at god behandling ofte er å finne gode forsterkere, noe de fleste i vårt lag vel er nokså på det rene med. I den forbindelse trekker jeg fram nok en gammel Aukrust-tegning ("figur 1", for å være høytidelig). Vanligvis er det vel en bestemt smak og andre rent kroppslige stimuli som forsterker røyking. Tegningen viser imidlertid at noe som oftest opprettholder en handling faktisk ikke er forsterker for handlingen. Ser vi nærmere på tegningen, er det nemlig tydelig at sigaretten smaker så som så. Det hjelper ikke at det kanskje var en "Medina", som reklamen på 1930-tallet sa følgende om: "Velværets kilde, Medina den milde". Her er det nok mer sosiale forsterkere som er ute og går, som det beundrende blikket fra gutten ved siden av. Dermed stemmer tegningen bedre med Tiedemann-reklamen fra 1930-tallet, der det het: "Tenner du er røk fra Tiedemann, gleder du deg selv og din sidemann." Den er i det minste *inne på* at sosiale forsterkere kan spille en rolle.

Også Cromwell-reklamen ("figur 2") nedenfor, som også er fra 1930-tallet, gir oss store utfordringer når vi skal analysere forsterkningbetingelser for en selvskadende, men akk så til tider huggal atferd som røyking. Mannen med sigaretten er fanget av kannibaler, som seg hør og bør gjør seg klar til et herremåltid. "Smak og behag" sier jeg, og i våre dager er det vel også på sin plass å si noe om etikk. Situasjonen skulle normalt ha påkalt den mest desperate unnslippelsesatferd, men den gang ei. Mannen storkoser seg! Cromwell-sigarettenes forsterkende kvaliteter oppveier åpenbart de dystre utsiktene til å bli kokt og spist! Ikke dårlig, og mer enn hva vi, arme atferdsanalytikere, inkludert Jonny Finstad, vanligvis er i stand til å utrette. Selv i behandling av skolenekting som er rettet inn mot unngåelse eller unnslippelse, er et slikt resultat nokså uvanlig. Det får være måte på! Egentlig sier jeg ingenting på forbudet mot tobakksreklame, som ble innført i 1975. Reklamen var unfair!

Figur 1. Konfirmantene hadde nikotिंगule fingrer...

Figur 2. Cromwell-reklame fra 1930-tallet.

La meg bli litt seriøs. Årets NAFO-seminar er unnagjort. Seminaret følger en kjent oppskrift som sjelden svikter. Det er en lett blanding av stort sett praktiske presentasjoner innenfor et passende utvalg av temaer. Folk vil tydeligvis ha dette, så dristig eksperimentering er neppe på sin plass. Medlemmer av vårt lag, kanskje med unntak av meg selv, gjorde seg vel heller ikke helt bort. Dermed er det bare å plote inn andre helg i mai i 2011. Årsmøtet var imidlertid litt spesielt. Dette er som kjent den ca. ett kvarters seansen der alle er enige om alt og det meste arter seg temmelig obligatorisk, og der mitt inntrykk har vært at styre og valgkomité instruerer årsmøtet, og ikke omvendt. Det har for lengst gått sport i å gjøre møtet unna så fort som mulig. Da jeg var redaktør i NTA, påpekte jeg noen ganger det litt useriøse i dette – vi snakker om en millionbutikk – uten at jeg kan se at det gjorde særlig inntrykk på noen i styret. Det bidro vel snarere til en viss ugleseing. I år ble det gjort noen forsøk på å bryte litt med den gamle rutinen. Ole Petter Østerbø, som går Kai-Ove Ottersen en høy gang når det gjelder å være en av våre atferdsgrongutter, leverte inn tre forslag før møtet. Ett av dem var at referatene fra styremøtene skal være tilgjengelig for medlemmene, på NAFOs sider. Møteleder mente imidlertid at forslaget, ifølge NAFOs statutter, var levert for sent til at årsmøtet kunne stemme over det. Da trakk Ole Petter også forslaget om at NAFO skal innhente tilbud på oppgaver og anskaffelser som koster mer enn kr. 100000,-. Forslaget som han la fram ble likevel oversendt styret, som i alle fall inntil videre kan være bukken som passer havresekken. Etter årsmøtet har flere sjekket statuttene, uten å finne noe som skulle være i veien for avstemning og dermed vedtak. I det hele tatt må det være lov å si at det kunne virke som møteleder Hans Horne var godt forberedt, og det trengs ikke mye fantasi for å tenke at styre og møteleder kan ha konferert en del. Hans var også svært bestemt, til han å være. Og hvorfor måtte Ole Petter selv lese opp forslaget som han hadde levert skriftlig? Man kunne få inntrykk av at medlemmer ikke må blande seg inn i NAFOs ”indre anliggender” i hytt og vær.

Selv om det går helt greit på steder der det er adekvat takhøyde, kan det være farlig å skrive noe slikt som jeg nettopp har skrevet. Jeg ble nemlig kontaktet av to personer i løpet av seminaret. De har aldri før kontaktet meg på noe annet enn svært hyggelige måter. Nå hadde de imidlertid litt ”skumlere hensikter”. Nærmere bestemt var de nokså oppbrakt over det jeg skrev i forrige BBC om at et medlem i valgkomiteen hadde vært med på å foreslå seg selv som styremedlem. De mente at jeg burde ”holde meg for god til å skrive noe slikt”. De betydret også at vedkommende medlem ikke hadde deltatt aktivt i dette selv, men hadde trådt til siden slik at de to andre medlemmene kunne danne flertall for forslaget. Jeg ga uttrykk for at denne manøveren har begrenset interesse: Hvis det skjer noe uakseptabelt, i dette tilfellet det mildt sagt spesielle forslaget fra valgkomiteen, spiller det mindre rolle at det uakseptable skjer i så akseptable former som mulig. Folk må gjerne argumentere mot det jeg mener. Det vil jeg faktisk høre på. Jeg gjør det imidlertid klart at folk kan gi opp å *irettesette* meg for å mene noe, og har fortsatt en viss tillit til at NAFO ikke ønsker takhøyde som i en krypkjeller. Ytringsfrihet vil si frihet til å ytre, også om det indre. Jeg er for øvrig ikke alene om å stusse over at et medlem av valgkomiteen ble foreslått til styret. Argumentet som ble presentert på årsmøtet; at valgkomiteen fikk så mange forslag på sitt eget medlem at det var vanskelig å komme utenom vedkommende, gjør også lite inntrykk på meg. En valgkomité skal gjøre seg opp egne meninger om gode kandidater, og forslag er bare en del av dette. Dessuten er det mange svært gode kandidater som ikke har hørt noe fra valgkomiteen. For øvrig tar jeg for gitt at ingen tolker dette som en nedvurdering av det innvalgte medlemmet, som altså er Monica Vandbakk. Det *helt* uunnværlige ved henne er jeg imidlertid ute av stand til å se...

Selv måtte jeg forlate seminaret lørdag ettermiddag. Jeg har imidlertid hørt rykter som kan tyde på at glansen av NAFO-seminarets festmiddag på lørdagskvelden kan ha begynt å blekne mer enn jeg selv har fryktet. Det kan virke som en del har blitt opptatt av at festtalekonseptet til vår leder gjennom ca. 20 år, Jon Arne Farsethås, har blitt noe loslitt, og at det er litt sært og internt. Det siste har jeg særlig hørt fra folk som er ferske i NAFO-sammenheng, og fra veteraner som har disse i tankene. Selv har jeg i stigende grad begynt å kjenne en tendens til å krølle tærne, og til å få et litt stivere smil, når lederen svinger seg opp til de største verbale høydene. Kanskje noen som ikke er så ”inside” kan føle seg mer hjemme, hvis festtalen dreier i litt mer normal retning? Jeg misliker ordet ”inkludering”, fordi det brukes om alt, men her er det på sin plass. Jeg har også blitt fortalt at medlemmer av Glåmdal og Nes lokallag reiste seg opp og gikk under talen. Kanskje var det fordi noe av den kunne oppfattes som spark til folk som brøt litt med den overflatiske konsensusen på årsmøtet?

Men for all del: Det var hyggelig på Storefjell. Det leieste, i alle fall så langt jeg kjenner til, var at vår alles Kai-Ove Ottersen ikke kunne delta. Dagen før seminaret tok til var han hos sin fastlege, i et forsøk på å få reise, men det var ingen bønn. Dette bringer meg over på at Kai-Oves sykdom kanskje er mer alvorlig enn det har virket. Beina er visst i ferd med å ordne seg, men lungene skal være et større problem. Jeg vet ikke mer enn at jeg må uttrykk meg litt omtrentlig. Vi må tenke på ham, og prøve å hjelpe ham med alt fra praktiske til åndelige virkemidler. Jeg håper at hans friskmelding om ikke lenge kan presenteres her på BBC, og at vi i alle fall ser ham den 19. juni. Er det ikke da Morodalsfestivalen går av stabelen?

Hilsen Børge, med ønske om et Norge i rødt, hvitt og blått.